

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός θρόνεται άμα
δαίτη πως δὲ φοβᾶται τὴν
ἀλήθεια—**ΕΥΧΑΡΗΣ.**

Κάθε γλώσσα ἔχει τοὺς φυ-
σικοὺς της κανόνες.
ΒΗΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η΄. * ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 2 ΤΟΥ ΜΑΗ 1910 * ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΗΣ ΠΡΩ. 2 * ΑΡΙΘΜΟΣ 390

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΒΗΛΑΡΑΣ. 'Ανέκδοτες γραφές.
- ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΣ. Τα τραγούδια του Στρατιώτη.
- ΚΙΜΩΝ ΓΑΛΑΖΗΣ. Ρυθμοί.
- ΜΕΜΑΣ ΔΑΝΑΛΗΣ. Κάδρα.
- ΜΑΞΙΜΟΣ ΔΩΡΟΣ. Στὸν κάμπο.
- Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ. Οἱ δύο ἀγάπες (τέλος).
- Μ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ. Μουσικακροτικά γυμνάσματα.
- ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ. 'Ο ποιητής.
- ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ δημοτικό σχολείο.
- ΣΜΥΡΝΙΟΣ. 'Απὸ τῆ Σμύρνης.
- Κ. ΚΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Δυὸ λόγια γιὰ τὸν κ. Α. Πάλλη.
- ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ἀξιότιμος Κύριε

Ἡ δημοτικὴ παιδεία ἔχει σκοπὸ νὰ ἐτοιμάσῃ τὸν ἄνθρωπο ὥστε νὰ μπορῇ νὰ ζήσῃ τῆ σημερινῇ ζωῇ. Καὶ τὸ κατορθώνει παρέχοντας στὸ παιδί χρήσιμες γιὰ τὴ ζωὴ γνώσεις, γυμνάζοντας τὸ σῶμα του, μορφώνοντας τὸ χαρακτήρα του καὶ καθιστώντας τὸ μυαλό του ἱκανὸ νὰ σκέπτεται.

Μαζὶ μὲ τοὺς δρους τῆς ὑγιεινῆς τοῦ σώματος καὶ παρεκτὸς τῆ θρησκευτικῆς διδασκαλίας, ἀπαραίτητες γιὰ τὴ ζωὴ γνώσεις θεωροῦνται παντοῦ τὰ στοιχεῖα τῆς ἀριθμητικῆς καὶ τῆς γεωμετρίας, τὰ στοιχεῖα τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἡ πατριδογνωσία καὶ οἱ κανόνες, οἱ λόγοι καὶ οἱ ἄπλοοι, τῆς μητρικῆς γλώσσας.

Ἄρκει τὰ μαθήματα αὐτὰ νὰ διδάσκωνται μὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴ φορτῶνουν τὸ μυαλό, ἀλλὰ νὰ τὸ μορφώνουν, γιὰ νὰ βρεθῇ ὁ ἀπόφοιτος τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἔτοιμος ν' ἀντικρύσῃ τὴ ζωὴ, κατέχοντας, μαζὶ μὲ τὴν ἠθικὴ δύναμη καὶ τὴν ἀναπτυγμένη νόηση, τὴς ἀπαραίτητες στὸν πολίτη γνώσεις.

Καὶ πρέπει ἡ διδασκαλία νὰ προβαίνει μὲ τὰ γνωστὰ καὶ ἀπὸ τὰ παραδείγματα πρὸς τὸν κανόνα, γιὰ νὰ μπορέσῃ ὁ ἀπόφοιτος νὰ διαβάξῃ ἐκφραστικά καὶ νὰ γράφῃ ἐκφραστικά, δηλαδή, νὰ νοιώθῃ τὸ τί διαβάξῃ καὶ νὰ μεταδίδῃ τὴ σκέψη του γράφοντας· καὶ ἀκόμα νὰ

αἰσθανθῇ πραγματικὴ δρεξὴ νὰ συμπληρώσῃ τὴς γνώσεις του, ἢ μόνος του ὡς πελάτης τῆς Λαϊκῆς Βιβλιοθήκης, ἢ καὶ ἀκολουθώντας τὴν εἰδικὴ μόρφωση γιὰ τὸ ἐπάγγελμα ποὺ ἡ φυσικὴ του προδιάθεση καὶ ἡ κοινωνικὴ του θέση τὸν προώρως.

Ἡ δημοτικὴ μας παιδεία ἔμως, ἔλοι τὸ ἐξέρρωμε καὶ τ' ἐμολογοῦμε, τίποτα ἀπ' ἐλ' αὐτὰ δὲν κατορθώνει.

Φταίνει σὲ τοῦτο ἡ μέθοδος τῆς διδασκαλίας; Φταίνει τὰ διδακτικὰ βιβλία; Φταίνει ἡ ταπεινὴ θέση καὶ ἡ παιδαγωγικὴ ἀμορφωσία τοῦ δασκάλου; Φταίνει τίποτε ἄλλο βαρύτερο, ριζικώτερο, ὀργανικώτερο; Κ' ἐμεῖς τὸ λέμε, πὼς εἶλα θὰ φταίνε. Μὰ πρὸ πάντων κατανοήσαμε πὼς τὰ πρῶτα νοήματα δὲ μποροῦν νὰ ξυπνήσουν στὸ μυαλό τοῦ παιδὸς παρὰ μὲ τὸ γινώριμό του γλωσσικὸ ὄλιό. Καὶ κατανοήσαμε ἀκόμα τὴν ἀνάγκη ἐπὶ τέλους ν' ἀποδειχθῇ πειραματικά μὲ ποῖα πρόγραμμα, μὲ ποῖα μέθοδος, μὲ ποῖα βιβλία, τὸ ΠΩΣ θὰ μπορούσε τὸ δημοτικὸ σχολεῖο, τὸ νεοελληνικὸ, νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν τρισμεγάλον σκοπὸ του. Καὶ συμπεράναμε ὅτι τὴν πειραματικὴ αὐτὴ ἀπόδειξη θὰ μᾶς τὴ δώσῃ χεροποιαστὴ μόνον τὸ θεμέλιωμα καὶ ἡ λειτουργία ἐνὸς πρότυπου δημοτικοῦ σχολείου, ποὺ νὰ τὸ θεμελιώσῃ καὶ νὰ τὸ ἐπισταθῇ καὶ νὰ τὸ νοιάξεται μὴ μορφωμένη, μ' ἐπίγνωση τοῦ σκοποῦ, ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

Ἀποφασίσαμε, λοιπόν, νὰ ἰδρῶσμε καὶ νὰ ἐπιμεληθῶμε τὸ Σχολεῖο ποὺ θὰ δώσῃ στὸν τόπο μας, μαζὶ μὲ τὴν καταλληλότερη γιὰ τὰ Ἑλληνόπουλα παιδαγωγικὴ μέθοδο, τὸ πρότυπο ἀλφαριθμητικὸν, τὰ πρότυπα διδακτικὰ βιβλία καὶ τὰ μορφωτικὰ καὶ βοηθητικὰ τοῦ δασκάλου βιβλία, καὶ στὸ τέλος τὸ ἀποτέλεσμα, δηλαδή, τοὺς ἀπόφοιτους, παιδιὰ μ' ἀναπτυγμένο χαρακτήρα καὶ νόηση, μὲ τὴν δρεξὴ καὶ τὴ δύναμη νὰ μάθουν, γιὰ τὴν ζωὴ καὶ τὸ ὄργανο κάθε πρόδοιο, τὴ μητρικὴ τους γλώσσα.

Ὅσοι αἰσθάνονται τὴ μεγάλη ὠφέλεια ποὺ θὰ προκύψῃ ἀπὸ μιὰ τέτοια πειραματικὴ καὶ ζωντανὴ λύση τοῦ προβλήματος τῆς δημοτικῆς μας παιδείας, τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα ποὺ πρόσεξαν τὴν ἀγωνία τοῦ παιδιοῦ τους, ἔταν σκυμμένο στὸ βιβλίον ζαλλῆσαι τὸ μυα-

λό του γιὰ νὰ ξεμάθῃ, ἢ νὰ παραμορφώσῃ, ἔτι ζωντανὸ καὶ θελκτικὸ τοῦ ἔμαθε τὸ σπῆτι του, τὸν κάθε μορφωμένο ποὺ πιστεύει, ὅπως κ' ἐμεῖς—χωρὶς ν' ἀποβλέπῃ στὴ γλώσσα ποὺ συνήθισε νὰ γράφῃ καὶ νὰ καταλαβαίνει—ὅτι Λαϊκὴ Παιδεία καὶ Δημοτικὸ Σχολεῖο θὰ ὑπάρξῃ μόνον ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ τὰ παιδιὰ θὰ ἀνατρέφονται μὲ τὴ μητρικὴ τους γλώσσα, ὅλους αὐτοὺς τοὺς καλοῦμε νὰ συντρέξουν μὲ κάθε ὄλικὴ καὶ ἠθικὴ βοήθεια τὸ ἔθνικόν, ἄς τ' ὀνομάσωμε, πείραμα.

Κάθε δωρεὰ καὶ συνδρομὴ ἄς σταλῇ στὸν κ. Δ. Π. Πετροκόκκινον, ἐδδς Τιμολέοντος, 25 Ἀθήνας.

Ὁ σκοπὸς τοῦ γράμματος, ὅπως καὶ ὁ συγκεκριμένος σκοπὸς μας, τελειώνει σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο. Μολαταῦτα δὲν τὸ θεωροῦμε πρόωρον νὰ σᾶς ἀνακοινώσωμε ὅτι, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμία καὶ ἄλλων, θὰ ὀργανώσωμε καὶ ἕνα Ἐκπαιδευτικὸν Ὀμιλον, γιὰ νὰ συντελέσῃ στὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ μας.

Ὅταν ὀργανωθῇ ὁ Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλος θὰ καλεσθῆτε νὰ γίνετε μέλος του, ἂν μᾶς εἰδοποιήσετε ἀπὸ τώρα μὲ γράμμα σας ὅτι δέχεσθε.

Μὲ ὑπόληψη

Ἡ Ἐφορὰ τοῦ Πρότυπου Δημοτικοῦ Σχολείου

- Α. ΔΕΛΑΜΟΥΖΟΣ
- Κ. ΔΕΜΕΡΤΖΗΣ
- Α. ΔΙΟΜΗΔΗΣ
- Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ
- Κ. ΜΕΛΑΣ
- Α. ΜΠΕΝΑΚΗΣ
- Ν. ΠΑΠΠΟΣ
- Δ. Π. ΠΕΤΡΟΚΟΚΚΙΝΟΣ
- Γ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ
- Κ. Α. ΤΟΠΑΛΗΣ
- Μ. ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ
- Φ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Ἀθήνα, Μάρτης 1910.

ΚΑΔΡΑ

1.

Τὸ παραμῦθον ἀλήθειαν. Κατάχουρες οἱ ἔξεραι κ' ἕνα πυκνὸ χρυσόβροχο μὲς στὸ νησιὸν σκορπιέται. Κοίτα καὶ πέρα. Ἐνα λευκὸ καράβι ἀπὸ τὴ Μάλτα μονάχο του στὸ πέλαο τηρεῖ καὶ συλλογιέται.

2.

Πρῶτὸν καὶ ταξιδεύουμε τὸ κάτωτρο κανάλι, ξανθοειρεόονται οἱ ἑλλῆς πέρα στὸ ρημονήσι· Καλότυχος ποὺ θάκουγε τὸ τί θὰ κουβεντιάσουν στὴν τέτια τὴν πανάρα ἀγῆ σὺν ἡ δοτρία τὴς ξυπνήσῃ.

3.

Ἦουχο βράδι καὶ περῆς τὸ λόγγο. Ἐνα στεφάνι
ψηλά γυρτό κ' οἱ ἀγριλὲς κάτω κ' ἕνα πηγάδι.
Ἦλα σ' ἀνοῦνε πὸν περῆς. Κ' εὐὸ κάτω σὴν πέτρα:
Μιῶς μάννας κλάμα θάκουσῃ κάπου ἐκεῖ στὸ ρουμάνι.

4.

Νύχτα κ' οἱ εὐζῶνοι ράθυμο πάνε τὸ παληγάρι.
Νά, τὰ χωράφια του' νά, οἱ οὐκιές, παλιές του φι-
λενάδες
νά, κ' ἡ Φραγκιάτα ξερημῆ. Καὶ σὰ στὸ περιβόλι
ἐφτάσανε, ἀπ' τὴν κεραιὰ γύρνε ἕνα κλωνάρι.

5.

Ἦπνος πανώριος στὰ νερά καὶ κάπου ἐκεῖ σὴν ξέρα
μὲς σὴν ἠλιόφωτη ξερημιά ἄκου σ' ἕνα κλωνάρι
τοῦ γαρδελιῶ τὸ λάλημα. Καὶ τοῦ ψαρά ἡ κουβέντα
περνάει καὶ μένει ἀξέπνητο τὸ γαλανὸ γιβάρι.

Βραχώρι.

ΜΕΜΑΣ ΔΑΝΑΔΗΣ

ΜΟΥΣΙΚΟΚΡΙΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

Στὴν ἀναβροχιά καλὸ καὶ τὸ χαλάζι

Γιὰ μιὰ φυλλαδοῦλα τοῦ κύριου Γ. Ἀξιῶτη
[Ἀπὸ τὴν Ἱστορία εἰς τὰ πράγματα.
Ἀθήναι, Φεβρουάριος 1910].

Μὲ τὴν καλύτερη θέληση ἀδύνατο νὰ συμπα-
θήσῃ κανεὶς μὲ τὴ φυλλαδοῦλα τοῦ συντεχνίτη, ὅχι
ὅμως καὶ ὁμοιδεάτη, ἂν κρίνω ἀπὸ τὴ φυλλαδοῦλα,
κύριου Ἀξιῶτη.

Ὁ κύριος Νάζος διαβάζοντάς τη, ἂν τὴ διά-
βασε, πρέπει σίγουρα νὰ σκεφθῆκε «Θέ μου, σὰ μοῦ
δίνεις τέτοιους ἔχθρους, τί τοὺς θέλω τοὺς φίλους».
Γιατὶ καὶ δίχως νὰ μεταχειριστῶ τὰ λόγια τοῦ φί-
λου καὶ συνεργάτη μου τοῦ Ξενοπούλου, ποῦ τόσο
φαίνεται νὰ πικρᾶνε τὸν κ. Ἀξιῶτη, δίχως νὰ
χαρακτηρίσω δηλ. τὴ φυλλαδοῦλα γιὰ «ἐμπαθῆ»

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΑΓΑΠΕΣ^{*)}

Ἦταν νύχτα. Κι ὁ Γιώργης ἦταν τώρα μονα-
χὸς τοῦ στήν κατοικία του, ἕνα καλύβι ἀπὸ πλοκὸ
καὶ καλάμια σοβαντισμένο μὲ λάσπη ἀπὸ μέσα καὶ
ἀπὸ ἔξω. Ἀπὸ τὴ χτεσινὴ μέρα δὲν εἶχε φανεῖ στὸ
χωριό, κ' ἐκρουβότουσαν σ' ἐρημὰ μέρη, ἀπόπερα ἀπὸ
τὸ σύνορο τοῦ χωριοῦ καὶ μόνο σύσκατα τὴ νύχτα
ἐρχόταν νὰ κοιμηθῆι σὴν κατοικία του. Ἐσκεφτό-
ταν καὶ κείνος νὰ φύγει. Γιὰ τοῦτο ὅμως ἡ μάννα
του ποῦ τὸν εἶχε ζητήσῃ ὡς τὸ σούρουπο δὲν τὸν
εἶχε βρεῖ πουθενά. Τώρα τοῦ καλυβιοῦ ἡ πόρτα
ἦταν κλειστὴ καὶ μανταλωμένη ἢ φωτιὰ ἐκρουφύ-
καιγε μέσα σὲ σάχτες σὲ μιὰν ἀγκωνιὰ καὶ τὰ
δαυλιὰ ἀνάδιον καπνὸς πρὸς τὴν κατὰμαυρὴ κα-
λαμμένα σκέπη. Ἦταν σκεπτικὸς, κ' ἦταν ἀνήσυ-
χος, κ' ὅλο ἐσυλλογιόταν πῶς νὰ μνηύσει τοὺς
γονιούς του τὴν ἀπόφασή του, γιατί ὁ ἴδιος ἐντρε-

*) Ἡ ἀρχὴ στὸν ἀρ. 387.

καὶ ἀδίκον, τολμῶ νὰ τὴν ὀνομάσω ἀδέξια· ἀδέξια
ὅμως σὲ βαθμὸ ἀπίστευτο.

Ἐνα μικρὸ παραδειγματάκι ἐλπίζω ὅπως νὰ
πεῖσῃ καὶ τὸν κ. Ἀξιῶτη τὸν ἴδιο: Ὁ Βάρβογλης
λόγου χάρι στὸν ἀριθμὸ 372 τοῦ Νουμά μᾶς ἔ-
δειξε, φωτεινότερα, πολλὰ κακὰ τοῦ σημερινοῦ μᾶς
᾽Ωδεῖου. Ὁ εἶταν φυσικὸ λοιπὸν ἐκεῖνοι ποῦ πολε-
μοῦνε, καὶ ἀπὸ πεποίθησι μάλιστα, τόσο ἀλύπητα
τὸ σημερινὸ μᾶς ᾽Ωδεῖο, νὰ πάρουνε τὰ λόγια τοῦ
Βάρβογλη ἐπιχείρημα γιὰ τὴν πολεμικὴ τους· νὰ
μᾶς ποῦνε πόσο σπουδαῖο, κάποιος βρισκόμενος ἔξω
ἀπὸ τὰ προσωπικὰ καὶ τὰ μικροσυφέροντα, νὰ βρι-
σκῆ τὸ καὶ τὸ ψεγάδι στὸ σημερινὸ μᾶς ᾽Ωδεῖο· ὅτι
περιμένεμε μάλιστα ὁ κ. Ἀξιῶτης νὰ παραφου-
σκῶσῃ κάπως τὴ σημασίαν τοῦ ἄρθρου τοῦ Βάρβο-
γλη τὴ στιγμὴ ποῦ σὰν τὸν κ. Λαμπελέτ καὶ τοῦ
κ. Ἀξιῶτη τὸ ἰδανικὸ φαίνεται πῶς αἰτᾶνε, εἶναι
καὶ θὰ εἶναι· νὰ ποδείξῃ πῶς τ' ᾽Ωδεῖο μᾶς δὲ
φραῖ.»

Ἄντις ἀφτὰ τί βλέπουμε σὴν φυλλαδοῦλα τοῦ
κ. Ἀξιῶτη; ἀγωνίζεται νὰ μᾶς ἀποδείξῃ πῶς ὁ
Βάρβογλης δὲν ἀξίζει, πῶς δὲν κάνει ἄλλο παρὰ νὰ
ἐπαναλαμβάνῃ ἕσα ὁ Ριζοσπάστης καὶ ὁ ἴδιος κ.
Ἀξιῶτης; εἶπανε, λένε καὶ θὰ λένε γιὰ τ' ᾽Ωδεῖο
μᾶς· τὸν εἰρωνεύεται (ἢ) μουτικὸ καὶ φιλόλογο καὶ
στὸ τέλος τὸν περᾶ σὴν δέφτερη κατηγορία τοῦ
τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Ἑλ-
λάδα» ποῦ μᾶς λέει πῶς ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς
ἀσθενεῖς καλλιτεχνικοὺς χαρακτῆρας, τοὺς ὁποίους
τελείως ἀφωμοίωσε πρὸς ἑαυτὸ τὸ πνευματικὸν μᾶς
περιβάλλον, καὶ οἱ ὅποιοι, ὁσάκις γράφουν ὅτι δὴ
ποτε σχετιζόμενοι πρὸς τὴν μουσικὴν, λέγουν ἀνη-
σίας καὶ παραλογίζονται εἰς βαθμὸν πρωτοφανῆ καὶ
ἀπίστευτον.

Κι ἂ μᾶς πῆ ὁ κ. Ἀξιῶτης πῶς μπορεῖ νὰ
πειράχῃ ἀπὸ κάτι λόγια τοῦ Βάρβογλη θὰ τοῦ
ποῦμε πῶς ὅσο κ' ἦν ἀγαπᾶ τὰ μακαρονικά σὴν
γλώσσα του, κάτι ἀρχαῖα λόγια σὰν τὸ «Τύπον
μὲν, ἄκουσον δὲ» δὲν τὰ νοιώθει.

Ἄφτὰ λέγονται, πιστέτω, τὸ εἰλάχιστο ἀδεξιό-
τητες· ἀδεξιότητες μάλιστα ποῦ γενᾶνε τὴν ὑπο-
ψία πῶς ὁ κ. Ἀξιῶτης μπορεῖ νὰ ἔχη ὅλη τὴν
καλὴ διάθεσιν νὰ σώσῃ τ' ᾽Ωδεῖο Ἀθηνῶν ὅμως μὲ
μιὰ συμφωνίαν: ἀφτὸς καὶ μόνο ἀφτὸς, σὺν τῷ κυρίῳ
Λαμπελέτ, ἐννοεῖται, νὰ κληρονομήσῃ τὴν ἑστίαν καὶ
λειτουργίαν μὴν τοῦ πάρι κανεὶς τὴ δόξα. Μ' ἄλλα
λόγια, νὰ ἐπικρίνῃ κανεὶς τ' ᾽Ωδεῖο μονοπούλι τοῦ

κ. Ἀξιῶτη· ὁποῖος ἄλλος βάλῃ χεῖρι, ἐξὸν τὸν κ.
Λαμπελέτ, ἐννοεῖται, κατατάσσεται ἀμέσως σὴν
δέφτερη κατηγορίαν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ πνεύ-
ματος εἰς τὴν Ἑλλάδα.»

Ἄς εἶναι· τέτοιες ἀδεξιότητες βρῖσκει κανεὶς
πολλές, μὰ πάρα πολλές σὴν φυλλαδοῦλα ποῦ ἔχω
μπροστά μου· καμιάν ὄρεξιν δὲν ἔχω, μὰ καὶ κανεὶς
ὄφελος δὲ βγαίνει, νὰ τίς πάρω μιὰ μιὰ. Κι ἂν ἐρ-
χουμαι σήμερις νὰ πιάσω τίς πολυτίμες στήλες τοῦ
Νουμά τὸ κάνω ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά γιατί σὴν φυλ-
λαδοῦλα ἀφτὴ ὁ κ. Ἀξιῶτης μᾶς κρουσιάζει κάτι
γνώμες γιὰ τὰ σπουδαιότερα μουσικοζητήματα τοῦ
τόπου μᾶς, ποῦ κατὰ τὴν ταπεινὴ μου γνώμην ἂ
γινότουσαν, οἱ περισσότερες ἀπὸ δάφτες, μιὰ μέρα
καὶ γνώμες τοῦ ᾽Ωδεῖου, θὰ βγαίνανε ἀληθινὰ ὀλέ-
θριες γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ τέχνη. Ἀπὸ τὴν ἄλλη
θεωρῶσῃ καλὸ νὰ μιλήσω ἰδῶ γιατί μέσα σὲς κα-
τηγορίας τοῦ κ. Ἀξιῶτη ὑπάρχουνε καὶ μερικὲς ποῦ
πρέπει νὰ τίς προσέξουνε καὶ σὴν Ἀθήναι καὶ ἰδιαι-
τερα στ' ᾽Ωδεῖο: Χρῆός μου τὸ θορῶ νὰ πολεμήσω
μὲ ὅλη μου τὴ δύναμιν τίς πρῶτες καὶ νὰ τανίσω
καὶ δεῖξω, ὅσο μοῦ εἶναι βολετό, τίς δέφτερες.

**

Ἄς πιάσωμε τὴ φυλλαδοῦλα καὶ ἂς κοιταξοῦμε
τίς σπουδαιότερες κατηγορίας τοῦ κ. Ἀξιῶτη.

Ἀμέσως σὴν ἀρχὴ μᾶς λέει πῶς τ' ᾽Ωδεῖο ἀπὸ
τὸν καιρὸ τῆς ἀναδιοργάνωσής του ἐκλουθεῖ δρόμο
ἀντίθετο μὲ τὴν «καλλιτεχνικὴν ὑπόστασιν τοῦ
περιβάλλοντος». Τὸ παλιό, μᾶς λέει, ᾽Ωδεῖο, ἀκο-
λουθοῦσε δρόμο πολὺ πῶς σύμφωνο μὲ τὴν «καλλιτε-
χνικὴν ὑπόστασιν τοῦ περιβάλλοντος» καὶ μᾶς ἐξηγᾶ
ποιὸς εἶταν ὁ δρόμος ἀφτὸς: «Ἐνα σορὸ ἀπὸ τὴν
Lucia· ἕνα ἀπὸ τὴν Νόρμαν, τὸν Crispino·
ἔργα ἱκανὰ νὰ ἐμπνεύσουν τὴν ἀληθινὴν ἀγάπην τῆς
μουσικῆς· ἀλλὰ καὶ νὰ προετοιμάσουν τὸν δρόμον
πρὸς μιὰν εὐρεσίαν τῆς Τέχνης ἀντιλήψιν καὶ
παρακάτω μᾶς μιλεῖ πάλι γιὰ ἕνα solo ἀπὸ τὴν
«Λουκίαν», ἕνα prelude ἀπὸ τὸ Nabucco, γιὰ
μιὰ χρομφὰ τοῦ Κριστινῶ καὶ συμπεραίνει ἂ Ἀπα-
ραιτήτως διὰ τὴν μουσικὴν μᾶς ἀ-ατροφίαν, τὸ μορ-
φοτικὸν σύστημα δὲν εἶναι Γερμανικόν· δὲν εἶναι
Γαλλικόν· δὲν εἶναι Ἰταλικόν(!)· εἶναι Ἑλληνι-
κόν(!), μὲ βασιμὸν μόνον ἐκείνην τῶν ξένων μεθόδων·
τὸν κλασικισμὸν.»

Ἐδῶ τὸ ξαναλέω καὶ πρέπει νὰ τὸ ξαναπῶ· ὁ

νοῦν τὰ ἀνακατώματα·

«Ἄνοιξε» ἐπρόσταξε.

«Ὅχι» τῆς ἀπάντησε μὲ ἀπόρρητον.

«Σοῦ βάζω φωτιὰ» τοῦπε ἀποφασιστικά.

«Κακούργχ!» τῆς ἀποκρίθηκε ἐρχόμενος σὴν
πόρτα.«Ἔτσι μ' ἔκαμες» τοῦπε «θέλω νὰ μ' ἀνοι-
ξῆς! μὴ χάνεις καιρὸ!»

Τὴν ὑπάκουσε. Κ' ἡ γυναῖκα εἰπήκε ἀμέσως
μέσα κ' ἐμαντάλωσε πάλι τὴν πόρτα. Ὁ Γιώργης
ἐκάθισε ἀμίλητος μπρὸς σὴν ὀγνήττρα, ἀνασάλεψε
τὰ δαυλιὰ, ἔρριξε κλαρὶ πᾶντο στὰ καρβουνιασμένα
ζύλα κ' ἐφύσησε, ὡς ποῦ βγήκε μιὰ ἐκστέρη φλόγα.
«Γιατὶ δὲν ἀνοίγεις τὴν ὄρα;» τὸν ἐρώτησε
ἄγρια καὶ σκληρά.

Δὲν τῆς ἀπάντησε κ' οὔτε τὴν ἐκοίταξε συμ-
πῶντας πάντα τὴ φωτιὰ του.

«Σοῦ φαίνεται» τοῦπε πάλι ἐρχόμενος σὴν
«πῶς θὰ σὰς ἀρήσω; Σοῦ περνάει ἀπὸ τὸ νοῦ πῶς
θὰ πάρεις τὴ Μύρια;»

«Δὲν ἀκουσε» τῆς ἀπάντησε ἀπελπισμένως
«πῶς δὲ θέλει πάλι νὰ μὲ ἰδεῖ.»

«Τῆς ἐστείλατε προξενιά τὸν παπᾶ σήμερα
πάλι» τοῦπε ἀμὲ τὸν καιρὸ μπορεῖ νὰ συγκλίνει.»